

**Қазақстан Республикасы экология және
табиғи ресурстар министрлігі**

«Қазгидромет» РМК

**Тау өзендері бойынша гидрометеорологиялық ақпараттар №10
(Жаңбыр генезисті сел қауіптілігінің күнделікті бюллетені)**

«18-20» мамырға 2024 ж.

(бюллетеннің әрекет ету аралығы «17» мамыр күні 20 сағаттан «20» мамыр күні 20 сағ. дейін 2024 ж.)

құрастырылған уақыты: 17.05.2024 ж.

Мекен жайы : Астана қ., Мәңгілік ел, 11/1
Алматы қ., Абай көшесі, 32

Кезекші синоптик:	Сагадиева М.	тел.: 8(7172) 79-83-75	e-mail: ukpp@meteo.kz
Кезекші инженер-гидролог:	Букабаева А.	тел.: 8(7172) 79-83-94	e-mail: ugpastana@meteo.kz
СҮЗСББ басшысы:	Яфязова Р.	тел.: 8(727) 267-53-38	e-mail: seli@meteo.kz

**2024 жылғы «18-20» мамырға
ҚР таулы аудандары бойынша ауа-райы болжамы**

Іле Алатау	Кей жерлерде жаңбыр, найзағай, күндіз кей уақытта қатты жаңбыр (1-25 мм), бұршақ. Шығыс бағыттан соғатын жел батыс бағытқа ауысады 9-14, найзағай кезінде екпіні 15-20, кешке кей уақытта 25 м/с. 2000 м: Ауа температурасы түнде 3-8, күндіз 14-19 градус жылы. 3000 м: Ауа температурасы түнде 0-5, күндіз 8-13 градус жылы.
Күнгеі Алатау	Кей жерлерде жаңбыр (1-10 мм), найзағай. Шығыс бағыттан соғатын жел батыс бағытқа ауысады 9-14, найзағай кезінде екпіні 15-20, кешке кей уақытта 25 м/с. Ауа температурасы түнде 8-13, күндіз 20-25 градус жылы.
Теріскей Алатау	Кей жерлерде жаңбыр (1-10 мм), найзағай. Шығыс бағыттан соғатын жел батыс бағытқа ауысады 9-14, найзағай кезінде екпіні 15-20 м/с. Ауа температурасы түнде 8-13, күндіз 20-25 градус жылы.
Жетісу Алатау	Жауын-шашынсыз. Солтүстік-батыстан жел соғады, күші 9-14 м/с. 2000 м: Ауа температурасы түнде 3-8, күндіз 11-16 градус жылы. 3000 м: Ауа температурасы түнде 2-7, күндіз 9-14 градус жылы.
Қырғыз Алатау	Күндіз жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (4-16 мм), найзағай, бұршақ, дауыл болады. Оңтүстік-батыстан жел соғады, күші 9-14, кей жерлерде 15-20, күндіз екпіні 23-28 м/с. Ауа температурасы түнде 7-12, күндіз 17-22 градус жылы болады.
Талас Алатау (Жамбыл облысы)	Күндіз жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (4-16 мм), найзағай, бұршақ, дауыл болады. Оңтүстік-батыстан жел соғады, күші 9-14, кей жерлерде 15-20, күндіз екпіні 23-28 м/с. Ауа температурасы түнде 7-12, күндіз 17-22 градус жылы болады.
Талас Алатау (Түркістан облысы)	Жаңбыр, таңертең және күндіз қатты жаңбыр (1-25 мм), кей уақыттарда найзағай, бұршақ, дауыл болады. Оңтүстік-батыстан жел соғады, күші 8-13, найзағай кезінде екпіні 15-20 м/с. Ауа температурасы түнде 6-11, күндіз 11-16 градус жылы болады.
Өгем жотасы	Жаңбыр, таңертең және күндіз қатты жаңбыр (1-25 мм), кей уақыттарда найзағай, бұршақ, дауыл болады. Оңтүстік-батыстан жел соғады, күші 8-13, найзағай кезінде екпіні 15-20 м/с. Ауа температурасы түнде 8-13, күндіз 13-18 градус жылы болады.
Маңғыстау таулары	Кей жерлерде жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-20 мм), найзағай, бұршақ. Жел солтүстіктен, солтүстік-батыстан, күші 9-14, кей жерлерде 15-20 м/с. Ауа температурасы түнде 8-13, күндіз 12-17 градус жылы.
Сауыр	Жауын-шашынсыз. Жел шығыстан, оңтүстік-шығыстан соғады, күші 9-14 м/с. Ауа температурасы түнде 5-10, күндіз 20-25 градус жылы.
Тарбағатай	Жауын-шашынсыз. Жел шығыстан, оңтүстік-шығыстан соғады, күші 9-14 м/с. Ауа температурасы түнде 5-10, кей жерлерде 13, күндіз 24-29, кей жерлерде 32 градус жылы.
Қазақстандық Алтай	Жауын-шашынсыз. Түнде және таңертең кей жерлерде тұман. Жел шығыстан, оңтүстік-шығыстан соғады, күші 9-14 м/с. Ауа температурасы түнде 5-10, кей жерлерде 2, күндіз 23-28, кей жерлерде 13-18 градус жылы.

2023 жылғы "19-20" мамырға арналған
ҚР таулы аумағы бойынша консультативтік болжам

Алматы: 19 мамырда жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-25 мм), найзағай, бұршақ, дауыл, 20 мамырда түнде жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-20 мм), күндіз жаңбыр (1-14 мм). Ауа температурасы түнде 5-10, күндіз 13-18 градус жылы, 20 мамырда түнде 2-7, күндіз 8-13 градус жылы.

Жетісу: жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-22 мм), найзағай, бұршақ, дауыл. Ауа температурасы түнде 8-13, күндіз 18-23 градус жылы, 20 мамырда түнде 5-10, күндіз 11-16 градус жылы.

Жамбыл: 19 мамырда жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-22 мм), найзағай, бұршақ, дауыл, 20 мамырда жаңбыр (1-14 мм), найзағай. Ауа температурасы түнде 5-10, күндіз 13-18 градус жылы, 20 мамырда түнде 3-8, күндіз 11-16 градус жылы.

Түркістан: 19 мамырда жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-30 мм), найзағай, бұршақ, дауыл, 20 мамырда жаңбыр (1-14 мм), найзағай. Ауа температурасы түнде 8-13, күндіз 11-16 градус жылы, 20 мамырда түнде 5-10, күндіз 15-20 градус жылы.

Маңғыстау: 19 мамырда түнде жаңбыр (1-5 мм), найзағай, 20 мамырда жаңбыр (1-5 мм), найзағай. Ауа температурасы түнде 8-13, күндіз 13-18 градус жылы, 20 мамырда түнде 10-15, күндіз 15-20 градус жылы.

Абай: 20 мамырда түнде жаңбыр (1-14 мм), найзағай, бұршақ, дауыл. Ауа температурасы түнде 10-15, күндіз 23-28 градус жылы, 20 мамырда 18-23 градус жылы.

Шығыс Қазақстан: жаңбыр (1-14 мм), найзағай. Ауа температурасы түнде 8-13, күндіз 15-20 градус жылы, 20 мамырда түнде 10-15, күндіз 12-17 градус жылы.

2024 жылғы 17 мамырдағы жағдай бойынша Іле Алатауының таулы өзендеріне шолу

Өткен тәулікте Іле Алатауының таулы өзендерінде жауын-шашын салдарынан, су деңгейінің көтерілуі бақыланды. Мыңжылқы ГБ – Кіші Алматы ө., Тұйықсу а/б – Кіші Алматы ө., Сарысай ө. сағасынан төмен – Кіші Алматы ө., Медеу – Кіші Алматы ө., Просвещенец д/ү – Батарейка ө., Алматы қ. – Кіші Алматы ө., Бұтақ а. – Бұтақ ө., Көлден 1.1 км биіктіктегі – Үлкен Алматы ө., Проходной ө. сағасынан 2 км жоғары – Үлкен Алматы ө., сағасы – Құмбел ө., сағасы – Приходная ө., Қаскелен қ. – Қаскелен ө., Таутурген а. – Түрген ө., Есік қ. – Есік ө. және Талғар қ. – Талғар ө. гидрологиялық бекеттерінде су деңгейі 11 см-ге дейін көтерілді. Температуралық фон 3 °С-тан 16 °С оң мән аралығында. 17 мамыр күні сағат 5-те нөлдік изотерма 4201 м биіктікте болды.

**2024 ж. "17" мамырдағы
Іле Алатауының таулы өзендерінің режимі туралы мәліметтер**

№	Өзен	Пункт	Биіктік, м	Ауа температурасы, °С			Жауын-шашын, Мм		Су деңгейі, см		Су өтімі, м ³ /с			Тәуліктегі су деңгейінің өзгерісі (8 сағ.), см	Лайлылық
				Макс. 16.05	Мин. 17.05	08 сағ. 17.05	Күндіз 16.05	Түнде 17.05	Орт. 16.05	08 сағ. 17.05	Орт. 16.05	Макс. 16.05	08 сағ. 17.05		
1	Кіші Алматы	Мыңжылқы МС	3017	10.9	4.2		2.9	11.4							*
2	Кіші Алматы	Мыңжылқы ГБ	3017			8.0			256	256				+1	*
3	Кіші Алматы	Тұйықсу а/б ГБ	2466			10.0			551	551				+1	*
4	Кіші Алматы	Шымбұлақ МС	2200	17.5	6.7		12.5	18.1							*
5	Кіші Алматы	Сарысай ө. сағасынан төмен ГБ	1928			12.0			271	278	2.01	2.12	2.86	+8	*
6	Кіші Алматы	Медеу ГБ	1700			13.0		39	118	122				+7	*
7	Батарейка	Просвещенец д/ү ГБ	1569			14.0			77	76	0.66	0.80	0.63	+9	*
8	Кіші Алматы	Алматы қ. ГБ	1179			14.0		24	196	197	3.30	3.48	3.48	+2	*
9	Бұтақ	Бұтақ а. ГБ	1475			15.0		29	260	263				+5	*
10	Үлкен Алматы	Көлден 1.1 км биіктіктегі ГБ	2654			8.0			322	320	10.74	15.01	9.11	+4	*
11	Үлкен Алматы	Проходной ө. сағасынан 2 км жоғары ГБ	1471			16.0			287	292				+11	*
12	Құмбел	сағасы ГБ	2150			11.0		27	89	90				+3	*
13	Проходная	сағасы ГБ	1422			13.0			291	290	4.26	4.62	4.15	+2	*
14	Терісбұтақ	сағасы ГБ	1362			14.0		18	221	220	1.62	1.62	1.60	-1	*
15	Қаскелен	Қаскелен қ. ГБ	1133			16.0		29	292	291	5.43	5.99	5.34	+3	*
16	Түрген	Таутүрген а. ГБ	1054			16.0		9	133	135	19.47	23.01	20.53	+8	*
17	Есік	Есік қ. ГБ	1279			16.0		14	224	224				+1	*
18	Талғар	Талғар қ. ГБ	1199			16.0		36	204	205				+2	*
19	Үлкен Алматы көлі	Көлдің солтүстік жағалауындағы ГБ	2500	14.2	3.8				25	51				+28	*
20	Баянкөл	Баянкөл а. ГБ				15.0			114	107				+2	3
21	Көктал	Аралтөбе а. ГБ				11.0			273	275	36.34	38.58	38.58	+5	*
22	Мерке	Улбутуй қыс. ГБ							146	148	9.51	9.75	10.7	+2	*

Ескертпе:

* - деректер жоқ

«18-20» мамырға 2024 ж.

Қазақстанның таулы аумағы бойынша жаңбыр генезисті сел қауіптілігі туралы кеңес беру

Облыстар	Сел қауіпті аудандар	Гидрометеорологиялық жағдай
Алматы	Іле Алатауы	<p>Орта таулы аймақ негізінен қар жамылғысынан босанды. Жауын-шашынның түсуіне және ауа температурасының төмендеуіне байланысты қар жамылғысының еруі баяулайды. Нөлдік изотерма таңғы сағат 5-те 4201 м биіктікте болды. Орта таулы аймақта топырақтың ылғалдылығы жоғары. 18 мамырда кей жерлерде жаңбыр, найзағай, күндіз кей уақытта қатты жаңбыр (1-25 мм), бұршақ. Іле Алатауында қарқынды, ұзақ жауын-шашын жауған кезде сел түзілуі мүмкін. Кіші және Үлкен Алматы өзендерінің алаптары үшін, жауын-шашын мөлшері критериалды мәннен асқан кезде дауылды ескерту беріледі. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз.</p> <p>19 мамырда жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-25 мм), найзағай, бұршақ, дауыл. Іле Алатауында қарқынды, ұзақ жауын-шашын жауған кезде сел түзілуі мүмкін. Кіші және Үлкен Алматы өзендерінің алаптары үшін, жауын-шашын мөлшері критериалды мәннен асқан кезде дауылды ескерту беріледі. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз.</p> <p>20 мамырда түнде жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-20 мм), күндіз жаңбыр (1-14 мм). Іле Алатауында қарқынды, ұзақ жауын-шашын жауған кезде сел түзілуі мүмкін. Кіші және Үлкен Алматы өзендерінің алаптары үшін, жауын-шашын мөлшері критериалды мәннен асқан кезде дауылды ескерту беріледі. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз.</p>
	<p>Күнгеі Алатауы</p> <p>Теріскей Алатауы</p>	<p>Орта таулы аймақ негізінен қар жамылғысынан босанды. Ауа температурасының төмендеуіне байланысты қар жамылғысының еруі баяулайды. 18 мамырда кей жерлерде жаңбыр (1-10 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 19 мамырда жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-25 мм), найзағай, бұршақ, дауыл. Қарқынды, ұзақ жауын-шашын жауған кезде сел түзілуі мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз.</p> <p>20 мамырда түнде жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-20 мм), күндіз жаңбыр (1-14 мм). Қарқынды, ұзақ жауын-шашын жауған кезде сел түзілуі мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз.</p>
Жетісу	Жетісу Алатауы	<p>Орта таулы аймақ негізінен қар жамылғысынан босанды. Ауа температурасының төмендеуіне байланысты қар жамылғысының еруі баяулайды. 18 мамырда жауын-шашынсыз. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 19, 20 мамырда жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-22 мм), найзағай, бұршақ, дауыл. Қарқынды, ұзақ жауын-шашын жауған кезде сел түзілуі мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз.</p>

Жамбыл	Қырғыз Алатауы	Орта таулы аймақ негізінен қар жамылғысынан босанды. Ауа температурасының төмендеуіне байланысты қар жамылғысының еруі баяулайды. 18 мамырда күндіз жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (4-16 мм), найзағай, бұршақ, дауыл болады. Қарқынды, ұзақ жауын-шашын жауған кезде сел түзілуі мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз. 19 мамырда жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-22 мм), найзағай, бұршақ, дауыл, Қарқынды, ұзақ жауын-шашын жауған кезде сел түзілуі мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз. 20 мамырда жаңбыр (1-14 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.
	Талас Алатауы	Орта таулы аймақ негізінен қар жамылғысынан босанды. Жауын-шашынның түсуіне және ауа температурасының төмендеуіне байланысты қар жамылғысының еруі баяулайды. Орта таулы аймақта топырақтың ылғалдылығы жоғары. 18 мамырда күндіз жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (4-16 мм), найзағай, бұршақ, дауыл болады. Қарқынды, ұзақ жауын-шашын жауған кезде сел түзілуі мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз. 19 мамырда жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-22 мм), найзағай, бұршақ, дауыл. Қарқынды, ұзақ жауын-шашын жауған кезде сел түзілуі мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз. 20 мамырда жаңбыр (1-14 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.
Түркістан	Талас Алатауы	Орта таулы аймақ негізінен қар жамылғысынан босанды. Жауын-шашынның түсуіне және ауа температурасының төмендеуіне байланысты қар жамылғысының еруі баяулайды. Орта таулы аймақта топырақтың ылғалдылығы жоғары. 18 мамырда жаңбыр, таңертең және күндіз қатты жаңбыр (1-25 мм), кей уақыттарда найзағай, бұршақ, дауыл болады. Қарқынды, ұзақ жауын-шашын жауған кезде сел түзілуі мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз. 19 мамырда жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-30 мм), найзағай, бұршақ, дауыл. Қарқынды, ұзақ жауын-шашын жауған кезде сел түзілуі мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз. 20 мамырда жаңбыр (1-14 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.
	Өгем жотасы	
Маңғыстау	Маңғыстау таулары	18 мамырда кей жерлерде жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-20 мм), найзағай, бұршақ. Қарқынды, ұзақ жауын-шашын жауған кезде сел түзілуі мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз. 19 мамырда түнде жаңбыр (1-5 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 20 мамырда жаңбыр (1-5 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.
Абай	Тарбағатай	Орта таулы аймақ қар жамылғысынан толығымен босанған жоқ. Ауа температурасының жоғарылауына байланысты қар жамылғысының еруі өсті. 18-19 мамырда жауын-шашынсыз. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 20 мамырда түнде жаңбыр (1-14 мм), найзағай, бұршақ, дауыл. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.
Шығыс	Сауыр	Орта таулы аймақ қар жамылғысынан толығымен босанған жоқ. Ауа температурасының төмендеуіне байланысты қар жамылғысының еруі баяулайды. 18 мамырда жауын-

Қазақстан	Қазақстандық Алтай	шашынсыз. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 19-20 мамырда жаңбыр (1-14 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.
-----------	--------------------	--

Сел қауіптілігінің деңгейі (5 Қосымша).

!!! Ескерту: Сел қауіпті ауданда тәртіп ережесін сақтаңыз (6 Қосымша).

Сел қауіптілігінің деңгейі

Сел қауіптілігінің деңгейлері	Сел қауіптілігінің деңгейін анықтайтын факторлар	Сел үдерісінің даму ықтималдылығы	Қауіптілік дәрежесі	Қорғау шаралары
	<p>Маусымдық қар сызығы жағдайының, ауа температурасының, топырақ ылғалдылығының, сұйық жауын-шашынның қарқындылығы мен ұзақтығының жоғары мәндері</p>	<p>Негізгі өзен аңғарында сел үдерісінің даму ықтималдылығының жоғары болуы және негізінен таулардан шыға берісте сел массасының шөгуі</p>	<p>Өзен аңғарында және таулардан шыға берісте орналасқан халық пен шаруашылық объектілеріне үлкен қауіптілік</p>	<p>Халықты, мемлекеттік және шаруашылық басқару органдарын құлақтандыру</p>
	<p>Маусымдық қар сызығы жағдайының, ауа температурасының, топырақ ылғалдылығының, болжанатын сұйық жауын-шашынның мөлшерінің жоғары мәндері</p>	<p>Селдің негізгі өзен аңғарына шығу ықтималдығы және онда сел массасының шөгуі</p>	<p>Өзен аңғарында орналасқан халық пен шаруашылық объектілеріне потенциалды қауіптілік</p>	<p>Халықты, мемлекеттік және шаруашылық басқару органдарын құлақтандыру</p>
	<p>Сел қалыптасуының потенциалды ошақтары болған кезде төмен таулы аймақтағы салыстырмалы түрде төмен ауа температурасы, топырақтың ылғалдылығы, сұйық жауын-шашынның қарқындылығы мен ұзақтығы</p>	<p>Селдің пайда болу ықтималдығы шамалы</p>	<p>Төмен таулы аймақтағы селдің пайда болу аймағындағы адамдар үшін потенциалды қауіптілік</p>	<p>Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтау, «Абайлаңыз, сел қауіптілігі бар телім» ескерту қалқандарын назарға алу</p>
	<p>Төмен ауа температурасы, топырақтың ылғалдылығы, сұйық жауын-шашынның, сел пайда болу ошақтарының болмауы</p>	<p>Селдің қалыптасу жағдайлары жоқ</p>	<p>Қауіптілік жоқ</p>	

Ақпаратты пайдалану кезінде "Қазгидромет" РМК-ға сілтеме міндетті

Сел қауіптілігінің белгілері және Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелері

Тауларға баруды және тауда болуды жоспарлау кезінде ауа райы болжамын ескеру және дауылды ескертулерді қадағалау, сұрапыл апат қауіптілігіне уақытылы әрекет ету қажет.

Сел ағынының тереңдігі 40-50 м жетуі мүмкін (әсіресе арнаның бұрылыстарында), ағынның қозғалу жылдамдығы-5-10 м/с және одан жоғары (жекелеген жағдайларда 15-20 м/с дейін) болады. Егер адам сел ағынына түссе, өлімге алып келуі сөзсіз, сондықтан қауіпсіздік шараларын сақтау ерекше мәнге ие болады.

Қатты жауын-шашынның түсуінен туындаған сел қауіптілігінің белгілері

- ✓ Өзендегі судың шығыны мен лайлылығының күрт артуы.
- ✓ Өзен арнасының жоғарғы бөлігінде балшық шаңы бұлтының және гүрілдің пайда болуы.
- ✓ Селге жақын жерде топырақ беткейін шайқау.

Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелері

- ✓ Өзен арнасына (жайылмасына), құрғақ арнаға және көл бөгетіне жақын жерде демалуға және шатырлы лагерь құруға болмайды.
- ✓ Бақылаушыны алға қойыңыз, сонда ол алда не болып жатқанын көреді және төнген қауіп туралы ескертеді, сонымен қатар өзеннен су алуға барғанда.
- ✓ Сұйық жауын-шашынның қарқынды түсуі және сел қауіптілігінің басқа да белгілері кезінде өзен арнасынан (жайылмасынан), құрғақ арнадан алыстау және аңғардың баурайы бойынша 40-50 м жоғары көтерілу.
- ✓ Сел өткен кезде одан өзен арнасының бойымен қашуға болмайды, аңғардың баурайы бойымен 40-50 м жоғары көтерілу керек (сел тасқынынан тастар ұшуы мүмкін).
- ✓ Тік жартастар мен тік беткейлердің астында тоқтамаңыз (топырақ беткейінің шайқалуынан, сел жақын жерде, құламалар мен тастың түсуі болуы мүмкін).
- ✓ Сел өткеннен кейін өзен арнасына түспеу, өйткені арнада сел қайта қалыптасу мүмкін.
- ✓ Сел жүріп өткеннен соң беткейлердің сырғуынан, үзілген немесе салбырап тұрған электр сымдарынан, бүлінген газ магистралынан абай болған жөн.